

Ügyszám: NAIH/2018/2466/2/K

Ügyintéző: [...]

[...]

[...]

Tisztelt [...]!

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságnak (a továbbiakban: Hatóság) elektronikus úton küldött levelében az iránt érdeklődik, hogy termelőüzem kamerarendszerrel történő megfigyelése esetén - az Európai Unió általános adatvédelmi rendeletének (a továbbiakban: GDPR) való megfelelés érdekében - milyen bejelentésekkel, szabállyal, adatvédelmi tájékoztatóval kell rendelkeznie.

Kérdéseivel kapcsolatban az alábbiakról tájékoztatom.

1. A GDPR alkalmazására való felkészülésről:

Az Európai Unió tagállamaiban, így Magyarországon is - a hatálya alá tartozó adatkezelések esetében - a GDPR határozza meg az alapvető adatkezelési szabályokat 2018. május 25. napjától kezdődően.

A GDPR a hatálya alá tartozó adatkezelési jogviszonyokra közvetlenül alkalmazandóvá válik majd a magyar jogban, így az adatkezelőket érintő kötelezettségek elsősorban e rendeletből ismerhetők meg.

A rendelet egyébként magyarul is elérhető – egyebek mellett – a Hatóság honlapjáról is: <http://naih.hu/felkeszueles-az-adatvedelmi-rendelet-alkalmazasara.html>

A felkészülés mikéntje:

Az adatkezelőknek először is ajánlatos felmérniük valamennyi adatkezelési tevékenységüket. Meg kell vizsgálni a GDPR 6. cikke szerinti megfelelő jogalap meglétét. Elmondható, hogy a GDPR a jelenleginél hangsúlyosabban kívánja meg az adatkezelés jogszerűségének bizonyítását, így erre feltehetőleg kiemelt gondot kell fordítani. A GDPR-nak megfelelően végzett adatkezeléshez hozzátartozik még az érintettek részére nyújtott tájékoztatások felülvizsgálata, az adatkezelési tevékenységekről való nyilvántartás vezetése, az adatvédelmi hatásvizsgálat elvégzése vagy az adatkezelés biztonságát veszélyeztető helyzetek (incidensek) Hatóságnak történő bejelentése stb.

Kiemelendő, hogy a GDPR adatvédelmi szabályzat megalkotásának kötelezettségét kifejezetten nem írja elő az adatkezelők számára.

A 24. cikk az adatkezelő feladatává teszi azonban azt, hogy – az adatkezelés jellege, hatóköre, körülményei és céljai, valamint a természetes személyek jogaira és szabadságaira jelentett, változó valószínűségű és súlyosságú kockázat figyelembevételével – megfelelő technikai és szervezési intézkedéseket hajtson végre annak biztosítása és bizonyítása céljából, hogy a személyes adatok kezelése a GDPR-ral összhangban történjen.

Annak megítélésére, hogy konkrét esetben milyen technikai és szervezési intézkedések lehetnek szükségesek, a Hatóságnak nincs módja, hiszen az adatkezelési tevékenységek valamennyi részletéről nincs tudomása, és ilyen tevékenység folytatására hatáskörrel sem rendelkezik. A GDPR-nak megfelelő adatkezelési tevékenység kialakítása az adatkezelő felelőssége, miután a szükséges információk nála állnak rendelkezésre. Ezen intézkedések tekintetében a (78) preambulumbekzdés példálózó felsorolást nyújt (belső szabályzat, álnevesítés, adatkezelések szükségességének időszakos felülvizsgálata stb.).

Felhívom szíves figyelmét, hogy a rendelet szabályainak értelmezéséhez hasznos segítséget jelentenek az Adatvédelmi Irányelv 29. cikke alapján létrehozott Adatvédelmi Munkacsoport iránymutatásai, amelyek elérhetők – jórészt magyarul is – a Hatóság honlapjáról (<http://www.naih.hu/29-es-munkacsoport-iranymutatasai.html>). Ezen kívül feltehetőleg érdemes áttekinteni az Európai Bizottság felkészítő anyagait is ezeken a hivatkozási címeken:

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-386_hu.htm és
https://ec.europa.eu/commission/priorities/justice-and-fundamental-rights/data-protection/2018-reform-eu-data-protection-rules_en#library.

Ezen túlmenően megjegyzem, hogy a GDPR-hoz kapcsolódóan a honlapunkon megtalálhatók az e tárgyban született egyedi ügyben nyújtott állásfoglalásaink is. A témában készült egy összefoglaló anyag is, amely elérhető innen: <https://www.naih.hu/felkeszueles-az-adatvedelmi-rendelet-alkalmazasara.html>

2. Az adatvédelmi nyilvántartásba történő bejelentési kötelezettség megszűnése:

A Hatóság jelenleg az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 65-68. §-ai értelmében, az adatkezelők bejelentése alapján, az érintettek tájékozódásának elősegítése érdekében valóban adatvédelmi nyilvántartást vezet.

/E nyilvántartási és az abba történő bejelentési kötelezettség a jelenleg hatályos uniós adatvédelmi irányelv [az Európai Parlament és a Tanács 95/46/EK irányelve (1995. október 24.) a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról] 21. cikk 2. bekezdésében írt kötelezettségből fakad./

Tájékoztatom, hogy ez a bejelentési kötelezettség 2018. május 25-től megszűnik. A GDPR ugyanis nem tartalmaz a jelenleg hatályos szabályozáshoz hasonló, a tagállami felügyeleti hatóságok által vezetendő országos adatvédelmi nyilvántartásra vonatkozó szabályozást.

Felhívom a szíves figyelmét azonban arra, hogy a GDPR 30. cikke – az abban meghatározott tartalommal és kivételekkel - az adatkezelők (adattfeldolgozók) kötelezettségévé teszi, hogy a felelőségükbe tartozóan végzett adatkezelési tevékenységekről nyilvántartást vezessenek, melyet megkeresésre a felügyeleti hatóság rendelkezésére kell bocsátani és az adatkezelés jogszerűségét ezáltal is igazolni.

Ez azt jelenti, hogy az adatkezelőknek (adattfeldolgozóknak) 2018. május 25-től saját maguknak kell majd az adatkezelésükről nyilvántartást vezetniük, azt azonban nem kell bejelenteniük a Hatóságnak.

3. Termelőüzem kamerával történő megfigyelésének jogszerűsége a GDPR rendelkezéseinek tükrében:

A munkahely elektronikus megfigyelőrendszerrel (kamerával) történő megfigyeléséről külön jogszabály nem rendelkezik.

E kérdésben a következő jogszabályok rendelkezéseit kell figyelembe venni:

- az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.),
- a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. számú törvény (a továbbiakban: Mt.),
- az Európai Parlament és a Tanács 95/46/EK - jelenleg még hatályos - irányelv (a továbbiakban: Adatvédelmi Irányelv), illetőleg
- az Európai Unió - 2018. május 25-től alkalmazandó - új általános adatvédelmi rendelete (a továbbiakban: GDPR), továbbá
- a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: Szvtv.) mint mögöttes jogszabály.

A magánvagyon védelmére telepített biztonsági kamerákra vonatkozó részletszabályokat az Szvtv. tartalmazza.

Az Szvtv. négy esetben teszi lehetővé az elektronikus megfigyelő rendszer alkalmazását:

- a) az emberi élet, testi épség, személyi szabadság védelme,
- b) a veszélyes anyagok őrzése,
- c) az üzleti, fizetési, bank-és értékpapírok védelme,
- d) vagyonvédelem.

A fenti esetekben is rögzíti, hogy a kamerás megfigyelés csak az elengedhetetlenül szükséges mértékű lehet, és nem járhat mások információs önrendelkezési jogának aránytalan korlátozásával.

A GDPR alapján várható a közeljövőben mind az Infotv. mind az Szvtv. módosítása. A fő változás a kamerás megfigyelés jogcíme. A GDPR 6. cikk (1) bekezdése szerint a személyes adatok kezelése kizárólag akkor és annyiban jogszerű, amennyiben az ott felsorolt jogalapok egyike fennáll.

A kamerás adatkezelés GDPR szerinti jogalapja lehet a 6. cikk (1) a) pontja szerinti érintetti hozzájárulás, valamint az f) pont szerinti jogos érdek érvényesítése is.

Az Szvtv. 30. § (2) bekezdése értelmében a vagyonőr elektronikus megfigyelőrendszert kizárólag magánterületen, illetve a magánterületnek a közönség számára nyilvános részén alkalmazhat, ha ehhez a természetes személy kifejezetten hozzájárul. A hozzájárulás ráutaló magatartással is megadható. Ráutaló magatartás különösen, ha az ott tartózkodó természetes személy a magánterület közönség számára nyilvános részén az Szvtv. 28. § (2) c) pontban foglaltaknak megfelelően elhelyezett ismertetés ellenére a területre bemegy, kivéve, ha a körülményekből egyértelműen más következik.

A munkáltató által a munkavállalókat érintő kamerás megfigyelés esetén azonban az érintetti hozzájárulás önkéntessége problémás lehet, tekintettel a munka világára jellemző alá-főlérendeltségi hierarchikus viszonyra.

A GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pont szerinti - az adatkezelő vagy harmadik fél jogos érdekén alapuló - jogalap esetében szükséges az abban feltételként támasztott érdekmérlegelési teszt előzetes elvégzése és dokumentálása, azaz annak tisztázása, hogy az adott esetben az adatkezelő vagyoni védelmi érdeke elsőbbséget élvez-e az érintettek érdekeivel vagy alapvető jogaival és szabadságaival szemben.

A GDPR 5. cikk (2) bekezdése szerinti elszámoltathatóság elvének megfelelően az érintettek alapvető jogait nem sértő jogos érdek fennállását az adatkezelő köteles utólag bizonyítani tudni. Ehhez a kamerázás megkezdése előtt el kell végeznie annak dokumentálását, hogy pontosan hol és mit vesz fel a kamerákkal, ki és milyen biztonságos módon fér hozzá a felvételekhez, és azokat ki és mikor törli. Erről az adatkezelő a kamerával megfigyelt nyilvános területekre megfelelő tájékoztatást köteles elhelyezni oly módon, hogy a kamerával megfigyelt területre lépés előtt tudhassák, hogy kamerával megfigyelt területre fognak belépni. Az adatkezelő felelős a saját jogos érdekében készített felvételek biztonságos tárolásáért és kezeléséért. A GDPR 12. cikk (1) bekezdése értelmében ugyanis az adatkezelő megfelelő intézkedéseket hoz annak érdekében, hogy az érintett részére a személyes adatok kezelésére vonatkozó, a 13. és a 14. cikkben említett valamennyi információt és a 15-22. és 34. cikk szerinti minden egyes tájékoztatást tömör, átlátható, érthető és könnyen hozzáférhető formában, világosan és közérthetően megfogalmazva nyújtsa, különösen a gyermekeknek címzett bármely információ esetében. Az információkat írásban vagy más módon - ideértve adott esetben az elektronikus utat is - kell megadni. Az érintett kérésére szóbeli tájékoztatás is adható, feltéve, hogy más módon igazolták az érintett személyazonosságát.

Garanciális követelmény tehát az elektronikus megfigyelőrendszer alkalmazásával kapcsolatban is a munkavállaló megfelelő tájékoztatásának követelménye. Mégpedig minden kamera vonatkozásában tájékoztatást kell nyújtani, hogy annak látószöge pontosan milyen célból, mely terület vagy tárgy megfigyelésére irányul.

A munkavállalóknak nyújtott írásbeli tájékoztatásnak ki kell terjednie legalább az alábbiakra:

- adatkezelése jogalapjára,
- egyes kamerák elhelyezésére, vonatkozásukban fennálló célokra, területre, tárgyra, arra hogy közvetlen vagy rögzített megfigyelést végez-e,
- az üzemeltető személy meghatározása,
- felvételek tárolásának ideje, helye,
- adatbiztonsági intézkedésekre (természetesen nem szükséges az intézkedések hatékonyságát veszélyeztető részletes tájékoztatás),
- megismerésre jogosult személyek körére,
- továbbítás lehetőségeire,
- felvételek munkáltató által milyen célból használható fel,
- munkavállalókat megillető jogokra, azok gyakorlásának módjára,
- információs önrendelkezési jogok megsértése esetén rendelkezésre álló jogérvényesítési eszközökre.

Felhívom szíves figyelmét továbbá, hogy a Hatóság a munkahelyen alkalmazott elektronikus

megfigyelőrendszer alapvető követelményeiről szóló ajánlást, illetve a munkahelyi adatkezelések alapvető követelményeiről szóló tájékoztatót bocsátott ki, mely ajánlásban és tájékoztatóban kifejtetteket minimumkövetelménynek tekinti. Az ajánlás és a tájékoztató az alábbi linkeken érhetőek el:

<https://www.naih.hu/files/Ajanlas-a-munkahelyi-kameras-megfigyelesr-l.pdf>

https://www.naih.hu/files/2016_11_15_Tajekoztato_munkahelyi_adatkezelesek.pdf

Megjegyzendő, hogy a levelében hivatkozott „*munkafolyamatok minőségbiztosítási célú megfigyelése*”, mint kamera általi megfigyeléséhez kapcsolódó adatkezelési cél kétséges lehet. A munkáltatónak ugyanis figyelemmel kell lennie a „*fokozatosság elvére*” is. A munkavállaló munkaviszonnyal összefüggő magatartásának ellenőrzése körében lehetőleg olyan módszert kell választania, amely nem jár együtt személyes adat kezelésével. Ha nincs ilyen, akkor a magánszférát legkevésbé korlátozó módszert kell választania, amely során korlátozott körben ismer meg személyes adatokat. A minőség ellenőrzése érdekében pedig a munkavállaló folyamatos, kamerával történő megfigyelése felveti annak kérdését, hogy megfelel-e a szükségesség-arányosság követelményének, a fokozatosság elvének, továbbá kétséges lehet, hogy a cél elérésére egyáltalán alkalmas eszköz-e.

A minőség ellenőrzésének más eszközei is lehetségesek, melyek feltételezhetően alkalmasabbak lehetnek a minőség megállapítására (pl: alapanyag, késztermék ellenőrzése, mintavétel, munkafolyamatok alkalmoszerű ellenőrzése), valamint kevésbé korlátozzák a munkavállalók magánszféráját.

Felhívom a figyelmét arra, hogy a Hatóság – eljárási kereteket nélkülöző, konzultációs válaszként kiadott – jelen tájékoztatása sem jogszabálynak, sem egyéb jogi eszköznek nem tekinthető, az normatív jelleggel, jogi erővel, illetve kötelező tartalommal nem rendelkezik. A Hatóság jelen ügyben rendelkezésre bocsátott információk alapján kialakított jogértelmezése más hatóságot, a bíróságot és az adatkezelőt nem köti, annak csak iránymutató jellege van. Az állásfoglalás, tájékoztatás kiadása tehát nem mentesíti annak címzettjét, illetve az adatkezelőt saját jogi álláspontja kialakításának szükségessége, illetve az adatkezelésért fennálló felelősség alól.

Budapest, 2018. május „ „.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár